

Codi Ètic de FUNDACIO QUATRE VENTS

PREÀMBUL

Aquest Codi Ètic, es la recollida escrita, de la ètica utilitzada, no escrita i basada en el Codi dels professionals Diplomats en treball Social i Assistents Socials de Catalunya.

Transcorreguts aquests dissets anys, i tenint en compte els canvis de la societat, tant en els aspectes humans com en els costums i els mitjans tecnològics, s'ha considerat necessari posar el text del codi per escrit, per tal que continuï essent una "guia a l'hora d'interpretar qüestions ètiques relacionades amb la conducta dels professionals i voluntaris en l'exercici de la professió i del voluntariat, tant pel que fa als usuaris dels serveis com a la relació amb els col·legues i d'altres professionals, amb l'entitat per a la qual es treballa envers la societat i la mateixa professió.

Tot és renovable i res no és "per sempre". Caldrà, doncs, que durant la pràctica professional, l'analitzin i, si escau, es reformi el que sigui necessari.

INTRODUCCIÓ

Totes les professions tenen una manera de fer que les distingeix d'altres activitats semblants. Aquesta manera de fer integra uns valors que el professional transmet com a propis, i els fa evolucionar en sintonia amb els valors socioculturals del moment present d'una societat determinada.

Els treballadors de la fundació, com totes les professions que estan al servei de l'ésser humà, ha d'integrar aspectes ètics ja que els seus objectius s'orienten a aconseguir uns valors i un bé desitjable per a la persona, els grups o les comunitats

Les funcions dels professionals i voluntaris son:

1. Ajudar les persones, els grups i les comunitats a desenvolupar les seves capacitats de manera que els permeti resoldre els problemes individuals i col·lectius.
2. Promoure la facultat de lliure elecció, d'adaptació i de desenvolupament de les persones.
3. Advocar perquè s'adoptin polítiques socials justes i perquè s'estableixin serveis o alternatives als recursos socioeconòmics existent.

El Codi es divideix en els capítols següents:

1. Principis generals del Treball Social
2. Actuació del treballador/a social com a professional
3. La responsabilitat del treballador/a social envers els usuaris i clients
4. La responsabilitat envers l'entitat per a la qual treballa
5. Relació amb els/les col·legues i altres professionals
6. Responsabilitat envers la societat
7. El secret professional

En aquest Codi s'hi han afegit dos capítols (1 i 7). La importància dels principis que inspiren el Treball Social des de la seva creació ens ha empès ara a tractar-los específicament, en uns moments en què la societat, immersa en grans tecnologies, necessita cada vegada més l'actuació de professionals que integren en el seu treball els valors humans implícits en els principis generals.

Pel que fa al capítol 7, sobre el secret professional, també s'ha cregut necessari incloure-l'hi, atès que la immensa informació de què disposa la societat responsabilitza els treballadors i les treballadores socials de

l'ús que es faci de les dades íntimes o confidencials.

CAPÍTOL I

PRINCIPI S GENERAL S

Els professionals i voluntaris, contribueixen al desenvolupament dels éssers humans mitjançant l'acceptació dels principis bàsics següents, els quals han de tenir en compte i respectar en l'exercici de la professió:

1.1 DIGNITAT DE LA PERSONA

Tot ésser humà té un valor, independentment del seu origen, edat, sexe i creences, i del lloc que ocupa en la societat on viu, i és mereixedor de l'ajut professional específic.

1.2 ACCEPTACIÓ . NO-DISCRIMINACIÓ

Els professionals i voluntaris en la seva activitat professional, posa el seu treball al servei de les persones, els grups o les comunitats i els accepta tal com són, sense que això vulgui dir acceptar tota mena de conductes.

1.3 AUTODETERMINACIÓ

Tot ésser humà té dret a prendre les seves pròpies decisions i que aquestes li siguin respectades, mentre no interfereixi en el dret dels altres. Per tant, els Educadors, en la seva tasca professional, informa les persones usuàries i clients de les possibilitats i dels límits de la seva intervenció, dels objectius que hom persegueix, de les seves conseqüències i dels recursos disponibles.

1.4 INTIMITAT DE LA PERSONA. CONFIDENCIALITAT

Tot ésser humà té dret a la seva pròpia intimitat i que faci un ús responsable de la informació obtinguda en la seva activitat professional. La confidencialitat és una característica essencial de les relacions que s'estableixen entre els professionals i voluntaris i l'usuari/a. El professional o la professional té el deure de guardar secret de totes les matèries i dades que conegui de l'usuari i que hagi de demanar per a la seva activitat professional.

1.5 PARTICIPACIÓ

Tots els éssers humans, individualment o en grup, pertanyen a una comunitat concreta; per tant, tenen dret a participar en la seva organització i han de poder cercar els mitjans adequats per tal de solucionar els problemes que els afecten en l'organització de la vida individual i social.

1.6 RESPONSABILITAT I COMPETÈNCIA

Els professionals tenen el deure de posar els seus coneixements i la seva competència professional al servei del treball que li ha estat encomanat, i d'utilitzar de manera justa, i sense fer privilegis, els recursos que li ofereix la fundació i la societat.

1.7 DRETS HUMANS

Els professionals han de respectar els drets fonamentals de les persones i els grups reconeguts en la Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides, així com els altres acords internacionals que en deriven.

CAPÍTOL II

ACTUACIÓ DELS EDUCADORS COM A PROFESSIONALS

2.1 L'exercici de la professió de Educadores i educadors de la fundació, tenen com a fonament els principis i els valors científics i ètics del Treball Social.

2.2 Els objectius i la pràctica de la professió han de ser objecte d'estudi, de reflexió i avaluació per part dels professionals i voluntaris., per tal de respondre adequadament als canvis de la societat i especialment a les necessitats de les persones.

2.3 L'equip d'educadores tenen el deure d'actualitzar la seva formació.

2.4 Els professionals i voluntaris han de respectar els professional d'altres disciplines.

2.5 Els professionals i voluntaris no han d'utilitzar les relacions professionals en benefici dels seus propis interessos.

CAPÍTOL III

RESPONSABILITAT ENVERS LES PERSONES USUÀRIES

L'atenció a les persones, individualment o familiarment, en grups o per interessos comunitaris s'ha d'emmarcar en els següents aspectes ètics:

3.1 Totes les persones usuàries han de ser ateses amb interès, dedicació, equanimitat i honestat professionals, respectant les seves diferències individuals o grupals. En tot cas, s'ha de donar prioritat a les situacions més greus i urgents.

3.2 S'ha d'informar les persones usuàries de les característiques del servei i dels recursos disponibles, així com dels drets i les obligacions que comporta el seu ús.

3.3 El treball professional i el voluntari és per al servei de les persones.

3.4 El secret professional és un valor i una garantia per a la professió, així com un dret i un deure dels professionals i també te que ser-ho dels voluntaris; un dret i un deure que romanen fins i tot després d'haver acabat la prestació dels serveis professionals i de voluntariat.

3.5 Els professionals i voluntaris tenen la responsabilitat de denunciar davant de les persones o organismes competents els casos d'abús, maltractaments o abandonament de persones indefenses o incapacitades, o qualsevol altra situació que atempti contra els drets humans i especialment contra els drets dels infants.

3.6 Els treballs d'estudi i de recerca s'han de realitzar tenint en compte les persones o les comunitats estudiades, procurant que els objectius i els resultats repercutixin en bé dels implicats.

CAPÍTOL IV

DEURES ENVERS L'ENTITAT

La relació dels treballadors i voluntaris amb l'entitat implica:

4.1 Conèixer els objectius i la filosofia de l'entitat i respectar-los, sempre que no vagin en contra dels principis bàsics de la professió.

4.2 Treballar per la política social de l'entitat, a fi d'afavorir l'eficàcia dels serveis en benefici de les persones usuàries.

4.3 Procurar la formació permanent i la promoció del equip educatiu i del voluntariat.

4.4 Tenir en compte que la documentació de treball pertany a la institució; no és propietat del professional o la professional que l'ha elaborada. En tot cas, la persona usuària té dret a conèixer la part de la documentació corresponent a la seva història. El/la professional i el voluntari/a ha de tenir en compte els límits i les obligacions del secret professional.

4.5 La educadora/or i voluntaris ha d'informar els/les responsables o la direcció de l'entitat respecte de les seves tasques.

4.6 La documentació de treball és confidencial; el seu ús resta limitat per i per a l'objectiu professional corresponent.

4.7 Les educadores han d'establir un ordre de prioritats amb criteris objectius, en funció de les necessitats detectades en la realitat social.

CAPÍTOL V

RELACIÓ AMB ELS/LES COL·LEGUES I ALTRES PROFESSIONALS

Els deures de les educadores en relació amb els/les col·legues i altres professionals es poden concretar en els punts següents:

- 5.1** La deontologia professional implica no manifestar als usuaris dels possibles desacords amb l'actuació d'altres col·legues.
- 5.2** Llevat que es tracti d'una situació d'emergència, no ha d'acceptar una intervenció social atesa per un/a altre col·lega sense un acord previ. En el cas que sigui convenient la intervenció de més d'un o una professional, s'han de coordinar i determinar les funcions de cadascú.
- 5.3** Ha de documentar el treball realitzat a fi que pugui ser transferible i així evitar molèsties innecessàries a la persona usuària.
- 5.4** Les educadores s'han de limitar les informacions donades a col·legues i altres professionals a aquells elements que consideri indispensables per a aconseguir l'objectiu comú, respectant el secret professional.
- 5.5** L'equip educatiu i els voluntaris han de tenir present que la documentació és un material bàsic d'estudi que aporta elements útils per a adequar el pla de treball a les necessitats reals de la població.

CAPÍTOL VI

RESPONSABILITAT ENVERS LA SOCIETAT

- 6.1** L'equip educatiu ha de participar en el desenvolupament de la societat i cooperar en la prevenció de les desigualtats socials i en la millora de la qualitat de vida.
- 6.2** Les educadores han de contribuir a augmentar les oportunitats de progrés, especialment dels grups i les persones amb menys possibilitats, i potenciar i respectar sempre llurs drets.
- 6.3** Les educadores i voluntaris han de promoure el desenvolupament de les lleis i les polítiques que tendixin a millorar les condicions socioeconòmiques generals, donar-hi suport i propugnar un millor repartiment de la riquesa.
- 6.4** Les educadores i els voluntaris han de denunciar les causes socioeconòmiques que generin situacions de desigualtat, marginació i exclusió social.
- 6.5** S'ha de promoure les condicions que fomentin el respecte a la diversitat de cultures, de persones i grups, i facilitar una comunicació positiva entre els individus i la comunitat a la qual pertanyen, procurant la participació dels mateixos interessats.

CAPÍTOL VII

EL SECRET PROFESSIONAL

- 7.1** El secret professional és un valor i una garantia per a la professió. El usuari ha de tenir la certesa que es respectarà la seva intimitat.
- 7.2** El secret professional és un deure del treballador/a i dels voluntaris i un dret de la persona usuària. El secret professional continua després de finalitzada la prestació del servei professional. Per tant, la interrupció de la relació professional o la mort de la persona usuària no eximeix el treballador/a del deure de guardar-lo.
- 7.3** Tant la recollida com la comunicació de dades s'han de restringir a les necessitats de l'actuació professional.
- 7.4** No es poden donar a conèixer dades de la persona usuària sense la seva autorització, llevat que aquesta no sigui responsable dels seus actes.
- 7.5** La informació demanada al professional a efectes estadístics, de planificació o per altres motius, ha de ser facilitada sense les dades identificatives dels usuaris.
- 7.6** El sistema d'informatització de les dades contingudes en els historials, les fitxes, els expedients o els

informes socials ha de garantir el dret a la intimitat de la persona usuària; per tant, aquesta informació s'ha de restringir als professionals i a les professionals directament implicats.

Casos en què no es viola el secret professional:

- a) Per realitzar l'activitat professional en equip interdisciplinari sempre que el que es reveli sigui necessari per a la intervenció professional.
- b) Si mantenir el secret professional perjudica terceres persones.
- c) Per evitar una lesió injusta i greu que el fet de guardar el secret professional podria causar al professional o la professional, o a una tercera persona.
- d) Quan el/la professional en sigui rellevat pel mateix usuari i o pels seus hereus. Aquest acte ha de constar per escrit.

El treballador/a perjudicat pel fet de mantenir el secret professional ha de comunicar-ho per escrit a Direcció de la fundació per tal d'obtenir la defensa i la protecció en la seva actuació.